Анкета за кредитната активност

трет квартал, 2016 година

Дирекција за монетарна политика и истражување

октомври 2016 година

I. Вовед

II. Вкупни кредитни услови кај претпријатијата и населението (остварувања)

III. Кредитни услови и фактори коишто влијаат врз нив

IV. Кредитна побарувачка кај претпријатијата и населението (остварувања)

V. Фактори коишто влијаат врз кредитната побарувачка

VI. Очекувања кај кредитните услови и побарувачката

VII. Заклучок

I. Вовед

- Период на спроведување на Анкетата: втората половина на септември.
- Анкетата е испратена до 14 банки, при што одговори се добиени од сите банки.
- Одговорите се однесуваат на движењата на кредитните услови и побарувачката на кредити од страна на населението и претпријатијата во третиот квартал на 2016 година и очекувањата на банките за четвртиот квартал на 2016 година.
- Одговорите се засновани врз нето-проценти* изразени како разлика помеѓу песимистичките и оптимистичките согледувања на банките:
  - негативен нето-процент кај кредитните услови – **олеснување;**
  - позитивен нето-процент кај кредитните услови – **заострување;**
  - негативен нето-процент кај кредитната побарувачка – **намалување;**
  - позитивен нето-процент кај кредитната побарувачка – **зголемување.**

* Во презентацијата се коментирани нето-процентите, освен ако не е поинаку нагласено.

Остварувања во третиот квартал на 2016 година

II. Вкупни кредитни услови

Претпријатија

▪Минимално нето-олеснување на кредитните услови за одобрување корпоративни кредити, но послабо во споредба со претходната анкета.

▪Најголемиот дел од банките укажуваат на непроменети кредитни услови во однос на претходниот квартал.

▪Ниедна банка не упатува на нето заострени кредитни услови

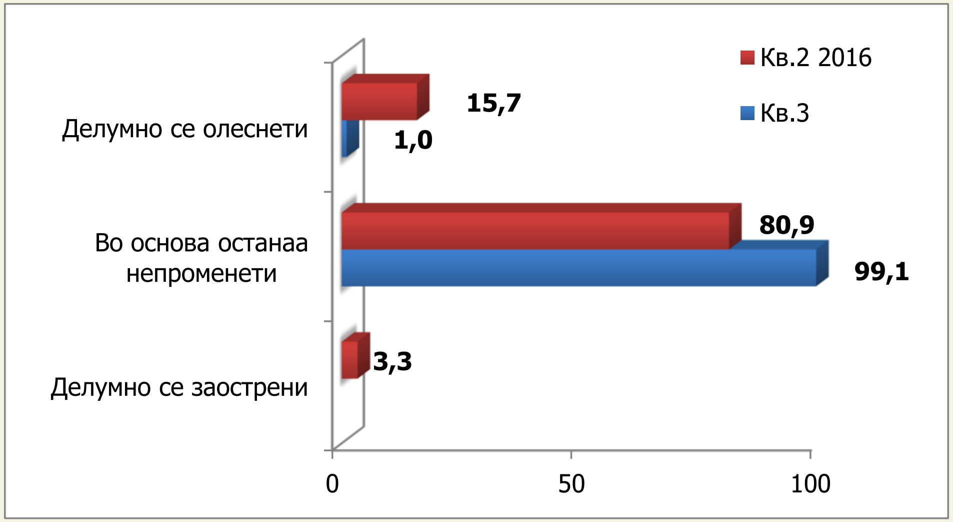

Население

▪Натамошно нето-олеснување на вкупните кредитни услови, но посилно во однос на претходната анкета.

▪Ниту една банка не укажува на заострени кредитни услови кај станбените и потрошувачките кредити, наспроти 11% од банките во претходната анкета.

▪Најголемиот дел од банките и натаму укажуваат на непроменети кредитни услови.

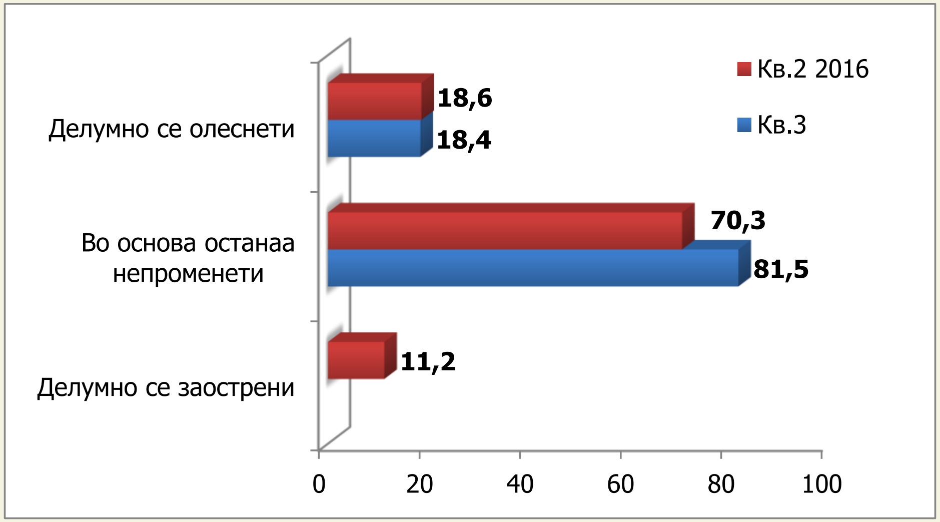

- *Оствареното нето-олеснување кај кредитните услови на корпоративниот сектор е послабо во споредба со очекувањата на банките дадени во претходната анкета.*

- *Кај населението, оствареното нето-олеснување на кредитните услови е умерено послабо кај станбените кредити, додека кај потрошувачките кредити нето-олеснувањето е посилно.*

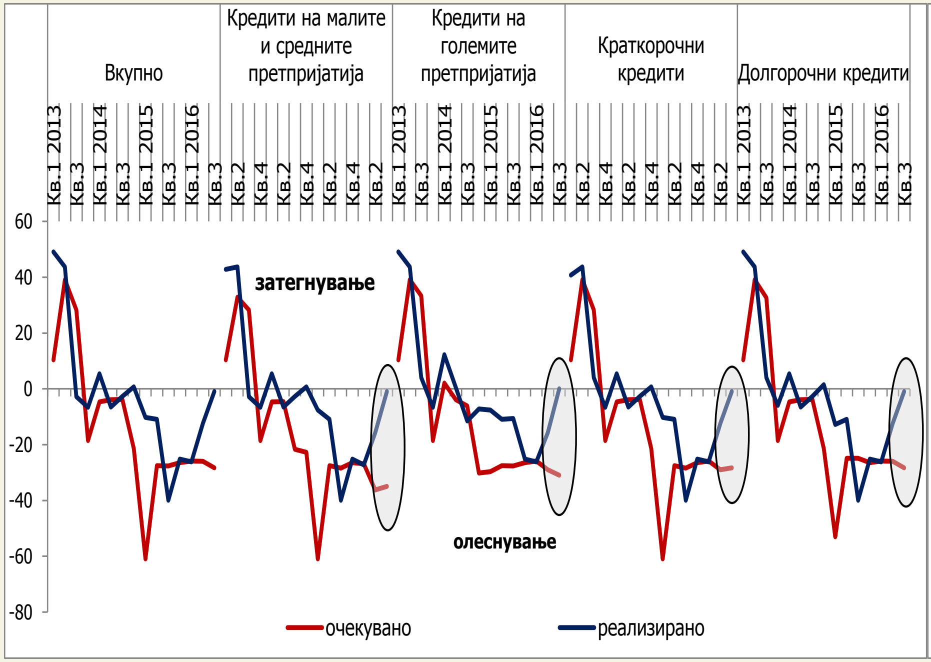

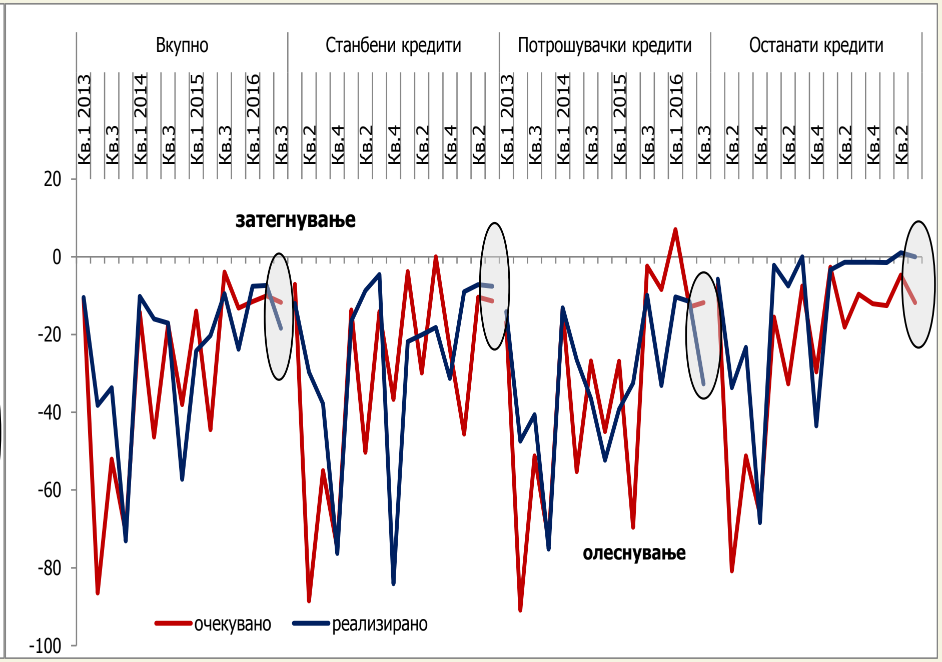

III. Кредитни услови и факторите коишто делуваат врз нив

- **Кредитни услови на корпоративниот сектор**

	Нето-процент	
	Кв.2 2016	Кв.3
А) Каматна стапка на кредитите	-49,8	-41,2
Б) Останати услови и рокови		
-Некаматни приходи	-28,4	-20,9
-Големина на заемот или на кредитната линија	-8,9	-9,6
-Барања за обезбедување	-7,7	0,0
-Достасување на заемите	0,0	-1,0

- **Кредитни услови на населението**

Станбени кредити

	Нето-процент	
	Кв.2 2016	Кв.3
А) Цена	-1,8	-18,7
Б) Останати услови		
-Обврски за обезбедување	0,0	0,8
-Покриеност на кредитот со обезбедување ("loan to value" ratio)	0,0	0,8
-Достасување на заемите	0,0	0,0
-Провизии	-27,2	-3,7

Потрошувачки кредити

	Нето-процент	
	Кв.2 2016	Кв.3
А) Каматна стапка на кредитите	-9,2	-28,1
Б) Останати услови		
-Обврски за обезбедување	0	0
-Достасување на заемите	-1,4	-1,4
-Некаматни приходи	-20,2	-9,4

Фактори коишто делуваат врз кредитните услови

Корпоративни кредити

	Нето-процент	
	Кв.2 2016	Кв.3
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба		
-Трошоци поврзани со капиталната позиција на Вашата банка	13,5	6,0
-Пристап на банката до пазарно финансирање (на пример, на пазарот на пари)	-4,6	-4,6
-Ликвидносната позиција на Вашата банка	-33,2	-33,9
Б) Притисок од конкуренција		
-Конкуренција од другите банки	-44,0	-35,5
-Конкуренција од небанкарски сектор	0,0	0,0
-Конкуренција од пазарното финансирање	-2,0	-2,0
В) Согледување за ризикот		
-Очекувања за вкупната економска активност	13,0	36,8
- Очекувања за перспективата на гранката на која припаѓа претпријатието и на перспективата на поединечните фирми	5,6	23,0
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето	19,4	41,0

Станбени кредити

	Нето-процент	
	Кв.2 2016	Кв.3
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба	0,0	0,0
Б) Притисок од конкуренција		
-Конкуренција од други банки	-37,6	-36,1
В) Согледувања за ризикот		
-Очекувања за вкупната економска активност	-0,8	-12,0
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето	25,6	33,3
-Кредитна способност на потрошувачите	5,4	9,3

Потрошувачки кредити

	Нето-процент	
	Кв.2 2016	Кв.3
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба	1,0	4,0
Б) Притисок од конкуренција		
-Конкуренција од другите банки	-54,7	-49,5
В) Согледувања за ризикот		
-Очекувања за вкупната економска активност	7,6	-3,6
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето	36,6	25,8
- Кредитна способност на потрошувачите	13,4	4,4

IV. Кредитна побарувачка

Претпријатија

- Нето-зголемување на вкупната побарувачка на корпоративните кредити, наспроти нето-намалувањето во претходното тримесечје...
- ...како резултат на поголемиот процент на банките коишто укажуваат на делумно зголемена побарувачка на сите типови корпоративни кредити...
- ...при истовремено помал процент на банките коишто ја оценуваат побарувачката како делумно намалена.

Население

- Мало нето-намалување на вкупната побарувачка, наспроти малото нето-зголемување во претходната анкета...
- ...главно како резултат на нето-намалувањето на побарувачката на потрошувачките кредити (наспроти малото нето-зголемување во претходната анкета) и на останатите кредити...
- ...при мало нето-зголемување на побарувачката на станбените кредити, наспроти умереното нето-намалување во претходната анкета.

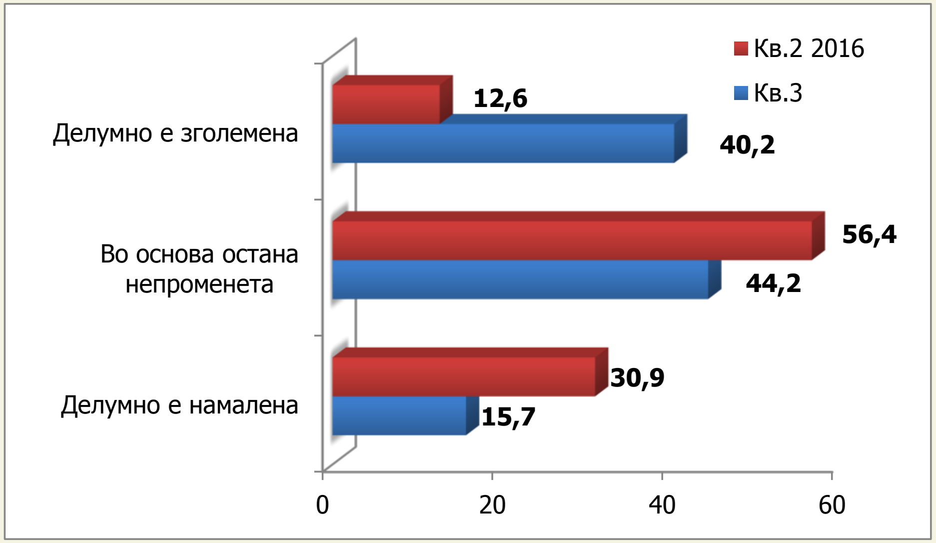

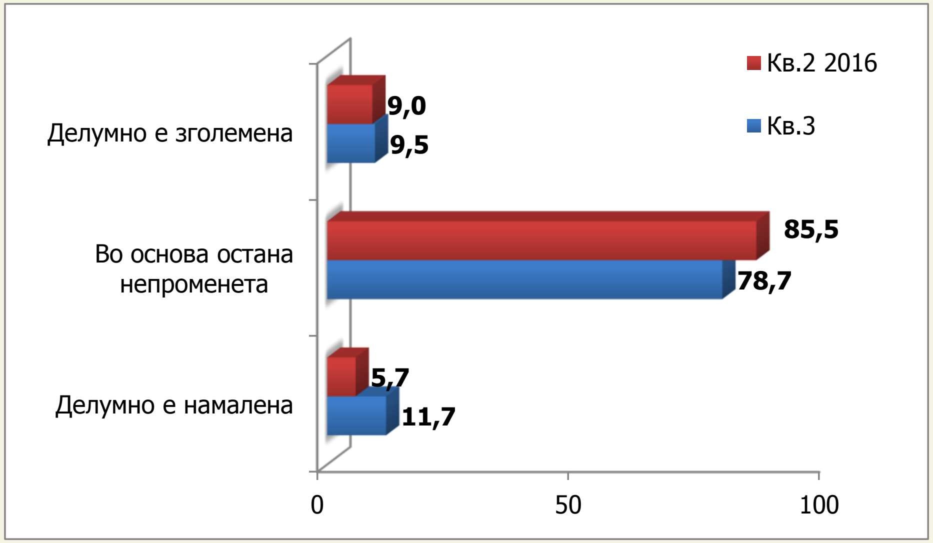

•Оствареното нето-зголемување на вкупната побарувачка кај корпоративниот сектор е во рамки на очекувањата на банките дадени во претходната анкета.

•Кај населението, оствареното нето-зголемување на побарувачката на станбените кредити и нето-намалувањето на побарувачката на потрошувачките кредити е послабо од очекуваниот раст за третиот квартал, согласно со претходната анкета.

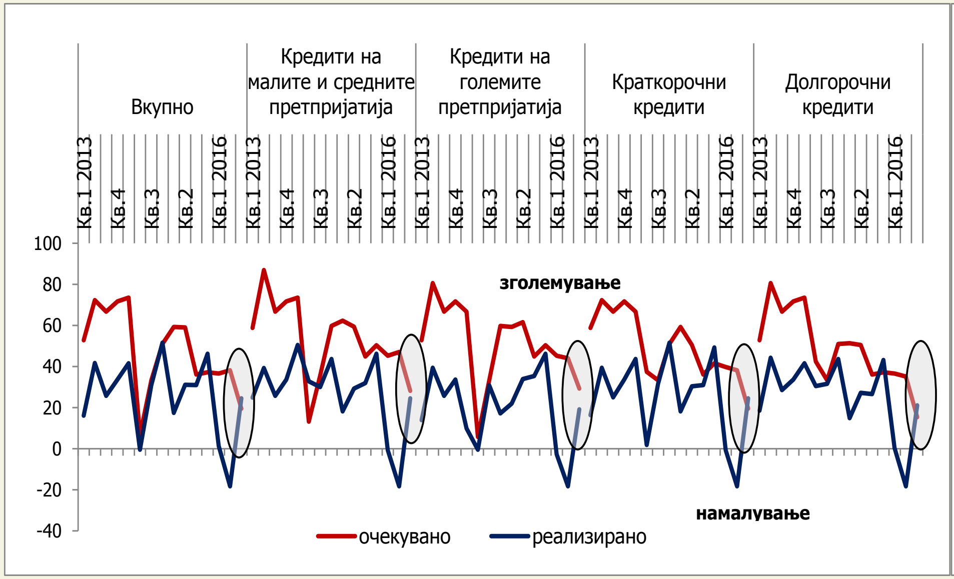

V. Фактори коишто делуваат врз побарувачката на...

Корпоративни кредити

	Нето-процент	
	Кв.2 2016	Кв.3
А) Потреби од финансирање		
- Инвестиции во основни средства	-11	19,5
-Инвестиции во залихи и обртен капитал	24,7	49,6
-Преструктурирање на долгот	5,2	39,3
Б) Употреба на алтернативно финансирање		
-Интерно финансирање	0,0	1,0
-Заеми од останати банки	-7,5	2,0
-Издавање сопствени хартии од вредност	0,0	0,0

Станбени кредити

	Нето-процент	
	Кв.2 2016	Кв.3
А) Потреби за финансирање		
- Перспективи на пазарот за станбена изградба	31,6	42,7
-Доверба на потрошувачите	33,8	33,9
-Трошоци на потрошувачите коишто не се поврзани за домувањето	1,6	1,2
Б) Употреба на алтернативно финансирање		
-Заштеди на населението	24,4	23,6
-Кредити од останатите банки	-30	-24,4
- Останати извори на финансирање	3,0	-10,7

Потрошувачки кредити

	Нето-процент	
	Кв.2 2016	Кв.3
А) Потреби за финансирање		
- Трошење за трајни добра како што се: автомобили, мебел и сл.	0,4	3,5
-Доверба на потрошувачите	23,2	23,3
Б) Употреба на алтернативи за финансирање		
-Заштеди на населението	0,0	0,0
-Кредити од останати банки	-1,8	-12,5
-Останати извори на финансирање	0,0	0,4

Очекувања за четвртиот квартал на 2016 година

VI. Кредитни услови и побарувачка – очекувања

Кај „ корпоративниот сектор“ :

•Задржување на динамиката на нето-олеснување на вкупните кредитни услови, при нето-зголемување на побарувачката на корпоративните кредити, но посилно во однос на очекувањата од претходната анкета.

Кај секторот „население“:

•Натамошно, умерено нето-олеснување на вкупните кредитни услови, но умерено посилно во споредба со претходните очекувања, при нето-зголемување на побарувачката на кредитите.

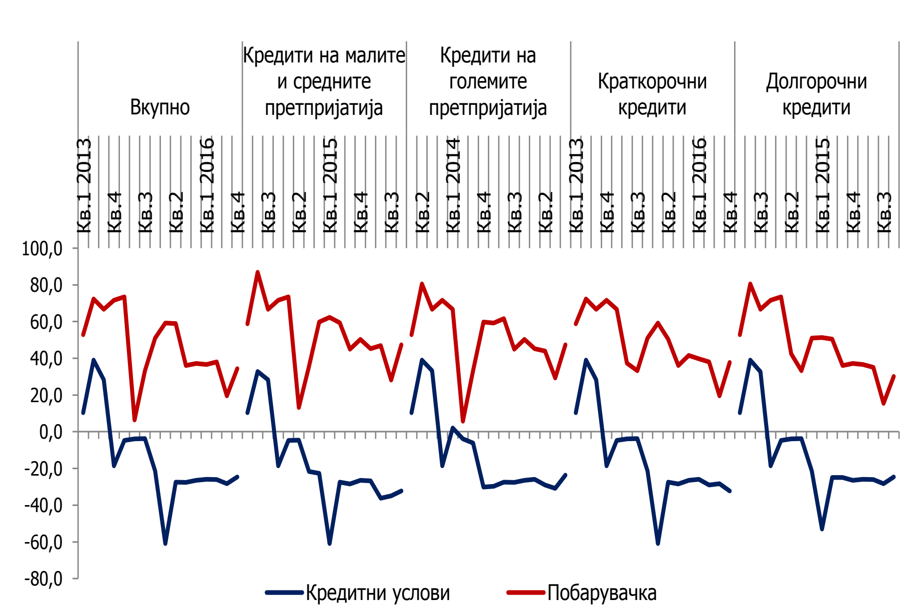

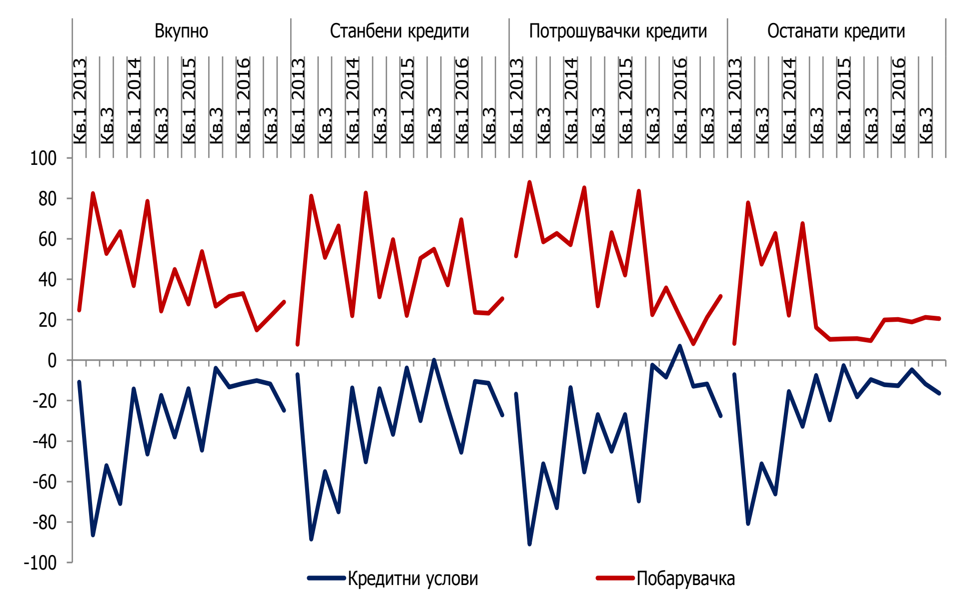

VII. ЗАКЛУЧОК

Кредитни услови

- Натамошно нето-олеснување на кредитните услови, но послабо кај секторот „претпријатија" во однос на претходната анкета.

Побарувачка

- Нето-зголемување на корпоративните кредити и станбените кредити, при мало нето-намалување на побарувачката на потрошувачките кредити.

Очекувања за четвртиот квартал

- Натамошно нето-олеснување на условите за одобрување кредити кај двата сектора, во услови на понатамошно нето-зголемување на кредитната побарувачка за сите типови кредити.